



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 5. listopadu 2013 v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Holíka a soudců JUDr. Pavla Peláka a Mgr. Romana Drahného ○
odvolání obžalovaného XXX, nar. XXX XXX, trvale bytem XXX, nyní bytem XXX, proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 28.6.2013, č.j. 4T 30/2013-324, takto:

Z podnětu odvolání obžalovaného se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), e), f), odst. 2 tr. řádu zrušuje ve výroku o trestu a ve výroku, jímž bylo rozhodnuto o nárocích poškozených XXX, XXX a XXX.

*Podle § 259 odst. 3 tr. řádu se nově rozhoduje tak, že obžalovanému se za přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku, ohledně něhož zůstal výrok o vině v napadeném rozsudku nezměněn, **ukládá** podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku **trest odnětí svobody na jeden (1) rok a šest (6) měsíců.***

*Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu **podmíněně odkládá** a podle § 82 odst. 1 tr. zákoníku se stanoví **zkušební doba na tři (3) roky a šest (6) měsíců.***

*Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku se obžalovanému ukládá **trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na čtyři (4) roky.***

*Podle § 228 odst. 1 tr. řádu se obžalovanému **ukládá** povinnost zaplatit na*

náhradu škody poškozené XXX, nar. XXX, bytem XXX částku 170.397,- Kč, poškozenému XXX, nar. XXX, bytem XXX částku 120.000,- Kč, poškozenému XXX, nar. XXX, bytem XXX částku 87.500,- Kč.

Podle 229 odst. 2 tr. řádu se poškození XXX, XXX a XXX odkazují se svými nároky na náhradu nemajetkové újmy v penězích na řízení ve věcech občanskoprávních.

V ostatních výrocích zůstává napadený rozsudek nezměněn.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným přečinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Za tento přečin mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na jeden a půl roku, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dohledem, a dále trest zákazu činnosti ve formě zákazu řízení všech motorových vozidel na pět let. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu bylo obžalovanému uloženo nahradit škodu poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, regionální pobočce Hradec Králové, pobočce pro Královéhradecký a Pardubický kraj, se sídlem Hradec Králové, Hořická 1710/19a, ve výši 6.185 Kč, XXX, nar. XXX, bytem XXX, ve výši 670.397 Kč, XXX, nar. XXX, bytem XXX, ve výši 370.000 Kč, XXX, nar. XXX, bytem XXX, ve výši 337.500 Kč, XXX, nar. XXX, bytem XXX, ve výši 120.000 Kč a XXX, nar. XXX, bytem XXX, ve výši 120.000 Kč.

Podle skutkových zjištění okresního soudu se shora uvedeného trestného činu dopustil obžalovaný tím, že dne 15.1.2013 v době kolem 13.40 hod. řídil po pozemní komunikaci č. XXX své motorové osobní vozidlo zn. XXX, na 4,7 km na přímém úseku komunikace, jejíž povrch byl pokryt rozbředlým sněhem, nepřizpůsobil rychlost jízdy zejména svým schopnostem, předpokládanému dopravnímu a stavebně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které je možno předvídat a před míjením se s protijedoucím motorovým osobním vozidlem zn. XXX, řidiče XXX, nar. XXX, evidovaným na XXX, nar. XXX, dostal s vozidlem smyk, ve kterém přešel do protisměru a střetl se levou přední částí vozidla s levou přední částí protijedoucího vozidla, které bylo nárazem odhozeno vpravo ve směru své jízdy mimo komunikaci do silničního příkopu, a jeho vozidlo se po střetu zastavilo napříč komunikaci přední částí k levému silničnímu příkopu. Tímto jednáním obžalovaný porušil povinnost upravenou v ustanovení § 4 písm. a), b) a § 18 odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů. Při dopravní nehodě utrpěl XXX závažné zranění, zejména mnohočetné pohmoždění mozku při rozsáhlé tříštivé zlomenině spodiny lebni, které nebylo slučitelné s dalším životem a tomuto zranění v době kolem 14.00 hod. na místě dopravní nehody podlehl.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě odvolání do výroku o vině i do výroků navazujících.

Podle obžalovaného zůstala skutková zjištění nedostatečná, některé důkazy okresní soud nesprávně vyhodnotil a nevypořádal se se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí.

Obžalovaný je po všech stránkách mimořádně příznivě hodnocen, nemá žádný záznam v evidenční kartě řidiče, sám se věnuje záchranářské činnosti a pomoci potřebným. Závěr o tom, že by řídil vozidlo nepřiměřenou rychlostí, nebyl podle něj přesvědčivě prokázán.

Řidiči protijedoucích vozidel vypovídali, že za poškozeným XXX jeli rychlostí zhruba 70 a 80 km/hod, podobnou rychlostí jel zřejmě sám poškozený. I jiná vozidla tedy jela rychlostí podobnou, jakou jel sám obžalovaný. Za jednu z možných příčin nehody by bylo možné považovat najetí vozidla řízeného obžalovaným na okraj vozovky, kde se mohl dostat do smyku díky různým adhezním vlastnostem povrchu. To však nemohl obžalovaný předvídat ani ovlivnit. Ve vypracovaném znaleckém posudku nebyly zohledněny výpovědi samotného obžalovaného ani svědků, kteří hovořili o vyšší rychlosti vozidel jedoucích z protisměru, než s jakou kalkuloval znalec, ani poněkud odlišný popis chování vozidla řízeného obžalovaným.

Podle obžalovaného měl být vyžádán i znalecký posudek z oboru neurologie k posouzení zdravotního stavu obžalovaného, neboť dosavadní odborná vyjádření není možné pokládat za dostatečná.

Zcela nepřiměřený je v daném případě nepodmíněný trest odnětí svobody, když i okresní soud připouští, že obžalovaný neřídil nijak agresivně, je naprosto bezúhonným řidičem a v osobním životě i v zaměstnání je mimořádně kladně hodnocen. Pro obžalovaného by byla likvidační i povinnost nahradit pozůstalým po usmrceném řidiči částky uvedené ve výroku rozsudku. Stanovení výše náhrady nemajetkové újmy zůstalo prakticky nepřezkoumatelné.

V odvolání obžalovaný vznesl i námitku podjatosti vůči původně ustanovenému znalci z oboru dopravy Bc. Danielu Pýchovi. Ten prováděl odtah poškozených vozidel z místa nehody, mohl figurovat později jako možný svědek a pokud je pravidelně volán policií k odtahu havarovaných vozidel, není osobou zcela nestrannou. K věci mohl být přizván ještě dříve, než byl vůbec jako znalec přibrán. U veřejného zasedání obžalovaný předložil znalecký posudek vypracovaný jiným znalcem z oboru dopravy Ing. Pavlem Winklerem a na jeho podkladě zpochybnil některé závěry znalce Pýchovy. Za nepřesvědčivý označil obžalovaný i závěr o stanovení hranice rychlosti, která by byla již nepřiměřená, když znalec uvedl rozmezí, pod jehož horní hranicí se mohla pohybovat rychlost jízdy vozidla řízeného obžalovaným. Obžalovaný připomněl, že při ohledání místa nehody nebyly zajištěny stopy, které mohly dokumentovat dráhu jeho vozidla před střetem. Na nehodě mohla mít podíl řada dalších dosud nezohledněných okolností, čtyři vozidla jedoucí za

sebou v protisměru jela zřejmě s různě velkým odstupem od pravého okraje, takže jejich dráha nemusela umožňovat bezpečné minuty. Svědci XXX a XXX mohli své výpovědi přizpůsobit jedné verzi, svědek XXX měl jet záměrně mimo vyjeté koleje. Znalec Bc. Pýcha pak ve svém posudku ani obsah svědeckých výpovědí náležitě nezohlednil. Během dosavadního řízení ani nebyly důsledně zajištěny stopy, které by přesvědčivě dokumentovaly pohyb vozidel před samotným střetem, nebyli vyslechnuti všichni přímí svědci nehody, bez patřičných podkladů zůstala úvaha, že by obžalovaný sjel do příkopu. Znalecký posudek byl podle obžalovaného vypracován osobou, která by měla být z takového úkonu vyloučena, znalec nevycházel ani z celého shromážděného materiálu, nezabýval se počtem vozidel jedoucích v protisměru, ani tím, zda některé z nich nemohlo představovat pro obžalovaného překážku, které by se musel vyhýbat. Bez přesvědčivého zdůvodnění okresní soud odmítl další navrhované důkazy, které by mohly mít vliv na posouzení subjektivní stránky trestného činu.

U veřejného zasedání před odvolacím soudem, kde bylo dokazování doplněno přečtením posudku znalce z oboru dopravy Ing. Pavla Winklera, který obžalovaný předložil teprve u tohoto veřejného zasedání, a podrobným výslechem znalce Bc. Daniela Pýchy, obžalovaný navrhl dokazování ještě doplnit osobním výslechem znalce Ing. Winklera a opětovným výslechem Bc. Pýchy, aby po dostatečné přípravě mohl reagovat na všechny dílčí výhrady Ing. Winklera.

Obžalovaný nakonec navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a poté věc vrátil okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, nebo aby sám obžalovaného zprostil obžaloby. Pokud by nedošlo ke změně výroku o vině, pak navrhl obžalovaný, aby mu byl uložen výrazně mírnější trest nespojený bezprostředně s odnětím svobody. Připomněl, že nešlo o žádnou riskantní jízdu a ani jeho rychlost nebyla extrémně vysoká a v daném místě nepovolená, odkázal na jednoznačně kladné hodnocení své osoby a předložil řadu zpráv a potvrzení, které jeho pozitivní hodnocení osvědčují.

S ohledem na výhrady vůči výroku o nárocích poškozených by měl být změněn i tento výrok napadeného rozsudku.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu, nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 254 odst. 2 tr. řádu, mají-li však vytýkané vady svůj původ v jiném výroku, než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání.

Podle § 254 odst. 3 tr. řádu, jestliže oprávněná osoba podá odvolání proti výroku o vině, přezkoumá odvolací soud v návaznosti na vytýkané vady vždy i výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, bez ohledu na to, zda bylo i proti těmto výrokům podáno odvolání.

Ve smyslu shora citovaných zákonných ustanovení odvolací soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku a správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo. Dospěl poté k následujícím závěrům.

K posouzení otázky viny obžalovaného provedl okresní soud obsáhlé dokazování, a i když se odvolací soud rozhodl sám ještě osobně vyslechnout znalce z oboru dopravy Bc. Daniela Pýchu, lze i poté plně souhlasit s názorem, že viníkem nehody, při které došlo k usmrcení protijedoucího řidiče XXX, byl právě obžalovaný XXX. I po doplnění dokazování přečtením posudku znalce Ing. Winklera zůstává nezpochybnitelný závěr o tom, že před srážkou, k níž došlo na přímém přehledném úseku za nesnížené viditelnosti, se vozidlo značky XXX řízené poškozeným pohybovalo ve své polovině vozovky v přímém směru, zatímco vozidlo řízené obžalovaným vyjelo ze svého směru jízdy a poté narazilo do přední části protijedoucího automobilu. Znaleckým zkoumáním byla vyloučena technická závada na vozidle jako možná příčina vyjetí doleva, s ohledem na kluzký povrch vozovky pokryté rozbředlým sněhem se jeví jako logický závěr o tom, že k vyjetí vozidla vlevo došlo poté, kdy se dostalo do smyku. Tomu nasvědčují i výpovědi svědků, kteří jeli v dalších vozidlech za vozidlem poškozeného.

Vyjetí vozidla obžalovaného do protisměru nevyvrátil ani předložený posudek Ing. Winklera. Tento znalec při vymezení střetové rychlosti obou vozidel neuvedl významné rozdíly, vycházel však z toho, že vozidlo řízené obžalovaným nemuselo z původní jízdní rychlosti až do momentu nárazu výrazně zpomalit, pokud by nedošlo k nějakému výraznému smýkání, když se nepodařilo zajistit stopy dokumentující přesný pohyb tohoto vozidla před střetem. S odkazem na výpovědi svědků jedoucích za vozidlem poškozeného pak znalec Ing. Winkler uvedl, že se původně vozidlo řízené poškozeným mohlo pohybovat i podstatně vyšší rychlostí, pak by však muselo do okamžiku střetu poměrně výrazně zpomalit, neboť nárazovou rychlost vozu XXX stanovil znalec Ing. Winkler obdobnou jako Bc. Pýcha. Podle znalce Ing. Winklera mohla být střetová poloha vozidel poněkud odlišná od polohy dovozené znalcem Pýchou, i podle tohoto znalce však muselo vozidlo obžalovaného vyjet do protisměru.

S ohledem na obsah výpovědí očitých svědků, kteří pohyb vozidla obžalovaného pozorovali z protisměru, není důvod zpochybňovat závěr o tom, že se vozidlo obžalovaného dostalo do smyku, stalo se neřiditelným, směrově nestabilním a nezávisle na vůli obžalovaného vjelo do protisměru, kde došlo ke střetu s protijedoucím automobilem řízeným poškozeným. Protože svědci jedoucí za poškozeným popisovali jízdu jako víceméně konstantní a vyjetí vozidla obžalovaného jako náhlé a nečekané, když podle znalce Bc. Pýchy ve zbylém krátkém časovém úseku neměl poškozený prakticky reálnou možnost významně rychlost původní jízdy snížit, lze vycházet z toho, že předchozí rychlost jízdy vozidla XXX byla obdobná,

jako rychlost v momentu nárazu, zatímco u vozidla řízeného obžalovaným byla původní rychlost jízdy poněkud snížena bočním smýkáním do momentu vlastního nárazu. Oba znalci se ale vcelku velmi přesně shodují v tom, že nárazová rychlost vozidla řízeného obžalovaným mohla být zhruba kolem 45 km/hod., nárazová rychlost protijedoucího vozidla XXX o něco málo vyšší, zhruba 51 – 62 km/hod. Vlivem větší hmotnosti automobilu řízeného obžalovaným však po srážce došlo k odtlačení automobilu značky XXX proti jeho původnímu směru jízdy.

Jako nedůvodné vyhodnotil odvolací soud námitky vůči přibrání znalce Bc. Pýchy k podání znaleckého posudku v uvedené věci. Účast znalce na místě samém je obecně žádoucí, neboť i podle § 113 odst. 1 věta druhá tr. řádu se k ohledání zpravidla přibere znalec. Jeho přítomnost při vlastním ohledání nemůže být sama o sobě důvodem pro jeho vyloučení, i kdyby bylo písemné opatření o jeho přibrání vyhotoveno až později. Při výslechu znalec uvedl, že obě vozidla na místě zajistil a odvezl k dalšímu zkoumání, sám měl možnost osobně je důkladně prohlédnout, k tomu mohl účelně využít i vlastní odtahové služby. I proto lze pokládat závěry tohoto znalce o poloze vozidel při střetu za přesvědčivější, když měl možnost podrobně ohledat korespondující poškození obou vozidel.

Ani podle odvolacího soudu nebylo nutné dále dokazování doplňovat podrobnějším a obsáhlejším zkoumáním zdravotního stavu obžalovaného z důvodu možného neurologického onemocnění vedoucího k údajné ztrátě vědomí za jízdy. K nehodě došlo při relativně krátké jízdě za podmínek, které vyžadovaly soustředění řidiče na řízení, a podle výpovědí podrobně vyslechnutých svědků, kteří přišli do kontaktu s obžalovaným po nehodě, nic nenasvědčuje tomu, že by měl před nehodou ztratit vědomí. Pro takovou možnost přesvědčivě nevyznívají ani výsledky jeho dosavadních zdravotních vyšetření.

Samotný průběh dopravní nehody zcela dostatečným způsobem objasňují výpovědi očitých svědků i vypracovaný znalecký posudek z oboru dopravy. Úvahy o možné odlišnosti nehodového děje pro případ určité změny výchozích parametrů zůstávají víceméně spekulativní, poškozený byl prokazatelně ve vozidle připoután bezpečnostním pásem a kontakt jeho těla s levým čelním sloupkem mohl být ovlivněn tím, že při nárazu vedeném šikmo do vozidla poškozeného mohlo dojít k deformaci tohoto sloupku směrem do interiéru. K vyvrácení volantu i k dalším výrazným poškozením kabiny vozidlo značky XXX pak mělo dojít při vyprošťování zaklíněného poškozeného z tohoto vozidla. I posudek znalce Ing. Winklera označuje jako rozhodující příčinu vzniku nehody vyjetí vozidla řízeného obžalovaným do protisměru. Pokud by ke smyku vozidla řízeného obžalovaným přispělo najetí na rozhraní vlastního povrchu silnice a krajnice, nezbavovala by ani taková okolnost obžalovaného odpovědnosti za zavinění nehody, neboť bylo možné v těchto místech předvídat změněné adhezní podmínky na rozhraní dvou různých povrchů.

I podle odvolacího soudu tedy bylo možné v posuzované věci dovodit, že za příčinu nehody bylo možné považovat způsob řízení vozidla obžalovaným, který na kluzkém povrchu vedl k uvedení vozidla do smyku, ztrátě jeho ovladatelnosti, k vyjetí

do protisměru a střetu s protijedoucím vozidlem spojeného s usmrcením poškozeného. To, že je vozovka pokryta rozbředlým sněhem, že při teplotě kolem nuly může být povrch kluzký a že řízení vozidla za těchto podmínek bude vyžadovat zvýšenou opatrnost, muselo být zřetelně patrné už na úseku předcházejícím místu nehody. Při výslechu před odvolacím soudem znalec Bc. Pýcha připustil, že při klidné jízdě v přímém směru beze změny rychlosti či zásahu do řízení nemusí dojít ke smyku vozidla i při relativně vyšší rychlosti, v případech prudšího brzdění, náhlého stočení řízení nebo podobné změny stylu jízdy však výrazně narůstá nebezpečí ztráty adheze a uvedení vozidla do smyku.

Za konkrétní situace, kdy bylo zřejmé, že vozovka je vlhká, pokrytá rozbředlým sněhem a za daných povětrnostních podmínek kluzká, bylo možné dovodit, že rychlost jízdy obžalovaného neumožňovala bezpečným způsobem provést korekci směru nebo rychlosti jízdy, vozidlo se sice mohlo pohybovat v původním směru bez ztráty adheze, v případě pokusu o mírné vyhnutí nebo při snaze o změnu rychlosti jízdy však došlo ke ztrátě adheze, k uvedení vozidla do bočního smyku, který pak vedl k vyjetí do protisměru a ke srážce s protijedoucím vozidlem. Za uvedených podmínek, kdy bylo možné reálně očekávat nebezpečí vyvolání smyku na kluzké vozovce, tak bylo možné shodně s okresním soudem dovodit, že obžalovaný jako řidič nedodržel jmenovitě uvedené povinnosti vyplývající především z porušení citovaného ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., kdy jeho rychlost a způsob jízdy nebylo možné pokládat za přiměřené zejména konkrétním povětrnostním podmínkám a kluzkému povrchu komunikace. Jestliže toto jeho chování jako řidiče reálně vyústilo v uvedení vozidla do smyku, k vyjetí do protisměru a střetu s protijedoucím vozidlem v rychlosti, při které mohlo dojít k ohrožení osoby v protijedoucím vozidle na životě, pak mohl okresní soud důvodně posoudit jednání obžalovaného jako porušení důležité povinnosti vyplývající ze zmíněného ustanovení zákona č. 361/2000 Sb. a ve spojení se vzniklým následkem v podobě usmrcení protijedoucího řidiče jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku.

Podle odvolacího soudu se však okresní soud důsledně nevypořádal při rozhodování o trestu se všemi významnými okolnostmi, zejména se závažností a intenzitou porušení dopravních předpisů ze strany obžalovaného v konkrétní dopravní situaci. Za tímto účelem také odvolací soud podrobně vyslechl u veřejného zasedání znalce Bc. Pýchu, aby bylo možné podrobněji uvážit intenzitu pochybení obžalovaného jako řidiče. Podle vypracovaného znaleckého posudku nebyla rychlost jízdy obžalovaného nijak extrémně vysoká, nemusela výrazně převyšovat ani rychlost jízdy protijedoucích vozidel, ani rychlost, kterou by bylo možné pokládat za hraniční pro zabránění nehodě za uvedených podmínek. Přesto je však zřejmé, že uvedená rychlost nedovolovala bezpečně reagovat na vývoj dopravní situace, neumožňovala obžalovanému, aby bez rizika uvedení vozidla do smyku provedl korekci původního směru jízdy před míjením protijedoucích vozidel. Sám okresní soud ovšem připustil, že obžalovaný vozidlo neřídil žádným agresivním, hazardérským nebo zcela zjevně riskantním způsobem. Při uvážení skutečnosti, že obžalovaný dosud nebyl postihován jako řidič za žádné porušení dopravních

přestupků a že je velmi kladně hodnocen v občanském i pracovním životě, nikdy nebyl soudně trestán, ani postihován za jiné protiprávní jednání, považoval odvolací soud nepodmíněný trest odnětí svobody za nepřiměřeně přísný postih i při vědomí tragického následku v podobě usmrcení mladého člověka.

Při uvážení charakteru řidičského pochybení v podobě nepřizpůsobení rychlosti kluzkému povrchu vozovky se zvýšeným nebezpečím smyku, aniž by však rychlost jízdy obžalovaného převyšovala nejvyšší rychlost jízdy jinak v daném místě povolenou a aniž by šlo o rychlost, která by se extrémně odlišovala od rychlosti jízdy jiných vozidel, s přihlédnutím k dosavadnímu řádnému a bezúhonnému způsobu života obžalovaného považoval odvolací soud za plně dostačující, aby byl obžalovaný postižen uložením trestu odnětí svobody mírně nad spodní hranici trestní sazby, jehož výkon by však byl podmíněně odložen na přiměřeně delší zkušební dobu tří let a šesti měsíců za současného uložení vedlejšího trestu zákazu činnosti v podobě zákazu řízení všech motorových vozidel. Proto poté, kdy z podnětu odvolání obžalovaného byl zrušen výrok o trestu, uložil odvolací soud nově trest odnětí svobody podmíněně odložený a vedle něj i trest zákazu činnosti na dobu čtyř let, který zohledňuje na jedné straně tragický následek závažné dopravní nehody, na druhé straně i dosavadní příznivé hodnocení obžalovaného jako řidiče a charakter řidičského pochybení, které nebylo záměrným porušením určitého pravidla, ale neopatrností v podobě podcenění rizika souvisejícího s kluzkým povrchem vozovky.

Odvolací soud dále považoval za nezbytné odlišným způsobem rozhodnout i o uplatněných nárocích poškozených. V napadeném rozsudku především okresní soud zahrnul do jediného výroku (do jisté míry shodně s návrhem samotných poškozených) rozhodnutí o nárocích na náhradu škody a o nárocích na náhradu nemajetkové újmy v penězích, ačkoli jde o nároky odlišné, které vycházejí z různých právních ustanovení, měly by mít odlišný skutkový základ a je třeba rozhodovat o nich samostatnými oddělitelnými výroky. V případě matky, otce a bratra usmrceného řidiče bylo zcela na místě, aby jim byly přiznány jako náhrada škody způsobené usmrcením částky 240.000,- Kč, respektive 175.000,- Kč uvedené v § 444 odst. 3 občanského zákoníku jako jednorázové odškodnění za škodu usmrcením, ovšem po odečtení částek, které již byly dříve pozůstalým vyplaceny pojišťovnou ve výši poloviny uvedených částek jako záloha na pojistné plnění. Obdobně jako v napadeném rozsudku bylo možné přiznat XXX i nárok na náhradu škody ve výši 50.397,- Kč spočívající v nákladech pohřbu a náhradě věcné škody.

Okresní soud však přiznal XXX i další částku 500.000,- Kč, XXX a XXX po 250.000,- Kč s tím, že jde o nemajetkovou újmu ve smyslu § 13 odst. 2 občanského zákoníku. Přiznání těchto relativně vysokých částek však kromě citace obecné pasáže z odborné literatury bylo zdůvodněno jen dvěma větami, v nichž okresní soud částečně poukázal i na okolnosti, které se vztahují obecně ke všem případům úmrtí, jako je odkaz na příbuzenský vztah k zemřelému a trvalé trauma blízkých příbuzných. Z občanskoprávní judikatury vztahující se k dané problematice, například z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 83/2011 lze však dovodit, že nároky

z titulu náhrady škody na zdraví jsou speciálními nároky ve vztahu k obecným nárokům vzniklým v režimu ochrany osobnosti. Jen pokud nároky dané ustanovením § 444 občanského zákoníku nebudou dostatečnou satisfakcí, nemusí být vyloučeno, aby se dotčené osoby domáhaly další satisfakce podle obecných ustanovení na ochranu osobnosti. Domoci se další satisfakce podle ustanovení na ochranu osobnosti ovšem nelze s úspěchem činit na základě totožných skutkových tvrzení, jako v žalobě na náhradu škody. Ve svém rozsudku sp.zn. 30 Cdo 5188/2007 pak Nejvyšší soud uvedl, že pro navýšení náhrad nad paušální jednorázové částky zakotvené v ustanovení § 444 odst. 3 občanského zákoníku cestou ustanovení § 13 odst. 2, 3 občanského zákoníku je místo jen v případech mimořádných, tedy v případech mimořádné závažnosti vzniklé nemajetkové újmy, či při mimořádných okolnostech, za nichž k porušení práva došlo.

V posuzované věci se okresní soud s uvedenými okolnostmi nevypořádal dostatečně podrobně a pečlivě tak, aby výrok o přiznání poměrně vysokých finančních částek v celkovém rozsahu 1.000.000,- Kč mohl obstát. Vzhledem k tomu, že u tří poškozených, jimž měl být přiznán nárok na náhradu nemajetkové újmy v penězích, šlo o jejich ryze osobnostní nároky, bylo by zásadně na místě, aby oni sami byli k těmto nárokům osobně podrobně vyslechnuti, k čemuž v dané věci nedošlo. Podle odvolacího soudu by rozhodování o nárocích na náhradu nemajetkové újmy v penězích vyžadovalo provádění dalšího dokazování, jež by podstatně trestní řízení protáhlo, proto odvolací soud tyto tři poškozené odkázal s jejich nároky na náhradu nemajetkové újmy v penězích na řízení ve věcech občanskoprávních.

Beze změny však bylo možné ponechat v napadeném rozsudku ty výroky, jimiž byl přiznán Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR nárok na náhradu škody v podobě léčebných výdajů spojených s ošetřením XXX po nehodě, i přiznání částek 120.000,- Kč XXX a XXX jako osobám splňujícím podmínky uvedené v § 444 odst. 3 občanského zákoníku, když polovina paušálně stanovených částek již byla oběma jmenovaným vyplacena pojišťovnou jako záloha na pojistné plnění.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Nejvyšší státní zástupce a obžalovaný však mohou proti tomuto rozhodnutí podat dovolání. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Dovolání se podává u okresního soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Navrácení lhůty k podání dovolání není přípustné. Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR v Brně.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Pardubicích dne 5. listopadu 2013

JUDr. Aleš Holík v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Renata Moravcová